

Czy wiesz czym oddychasz?

Krótką historią
o indeksie jakości powietrza

Uniwersytet
Wrocławski

Projekt "Czy wiesz czym oddychasz?" – kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz czystszej powietrza - LIFE-MAPPINGAIR/PL jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Instrumentu Finansowego LIFE oraz współfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

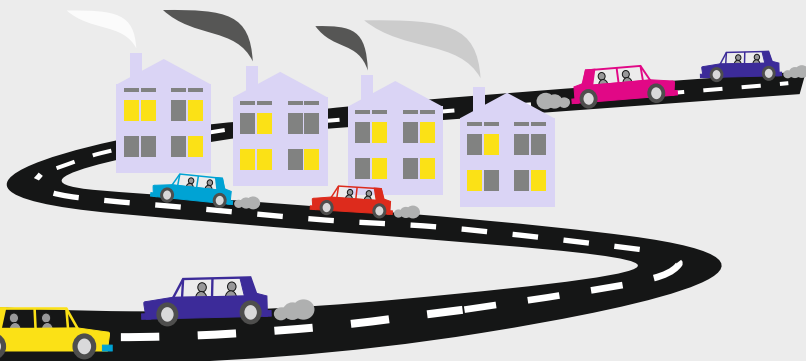
Czy wiesz czym oddychasz?

Krótką historią
o indeksie jakości powietrza

Przygotowana w ramach Projektu "Czy wiesz czym oddychasz?"
– kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz czystszej powietrza
– LIFE-MAPPINGAIR/PL

Wydanie II, poprawione

Tekst i ilustracje:
Magdalena Korzystka-Muskała,
Tymoteusz Sawiński

Nie ważne, czy mieszkasz na wsi, czy w mieście,
dobrze wiedzieć, czy wokół Ciebie jest czyste powietrze.
Dlatego dla wiedzy i swojej wygody,
sprawdzaj jakość powietrza, jak prognozę pogody.

Nie musisz znać liczbowych wartości,
wystarczy Ci indeks powietrza jakości,
który na klasy dzieli zanieczyszczenia
i ostrzega, gdy jakość powietrza się zmienia.

Prosto też przekazuje,
czym przebywanie na dworze dla zdrowia skutkuje.
Sprawdzić go możesz wszędzie, w radiu, w internecie,
lecz bądź czujny, bo różne indeksy bywają na świecie...

By zagrożenie dla zdrowia zrozumieć,
musisz właściwie indeks odczytywać umieć.
Do tego książeczka ta Ci posłuży,
w niej zasób wiedzy jest bardzo duży.

~~Przedszkole~~

~~Miś Uszatek~~

SPRAWDZAMY
JAKOŚĆ POWIETRZA
W CZERWIEC DZIS JUTRO

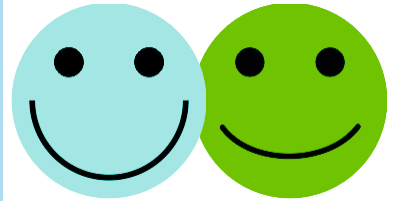

Z wyjściem na zewnątrz nie będzie problemu,
gdy powietrze nie ulegnie dużemu zanieczyszczeniu.
Jakość powietrza jest wtedy dobra,
więc bez problemu na dworze czas spędzać można.

JAKOŚĆ POWIETRZA

BARDZO DOBRA
i DOBRA

Gdy powietrze zrobi się trochę brudniejsze,
zagrożenie dla zdrowia staje się większe,
zwłaszcza dla starszych, chorych i dzieci.
Więc powinni być w domu, nawet gdy słońce świeci...

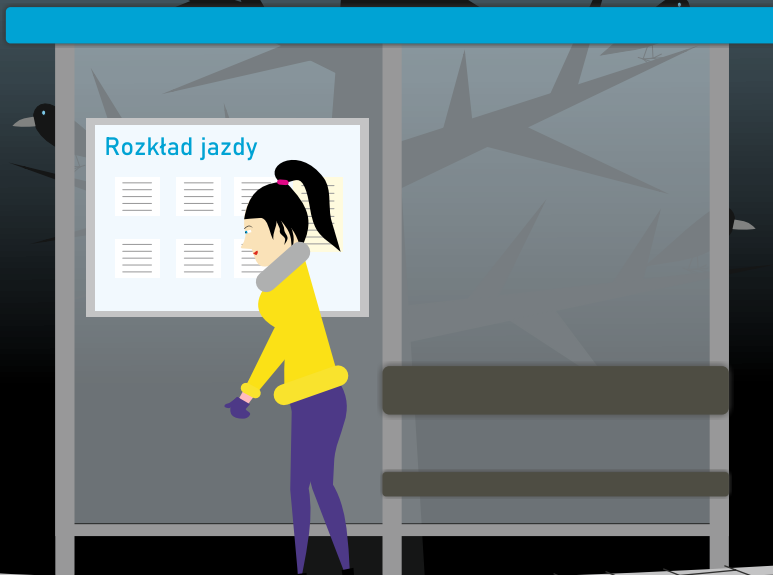
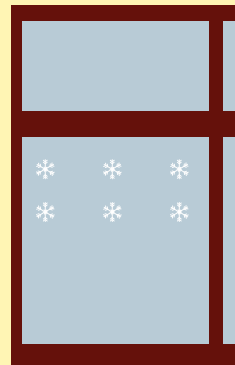
JAKOŚĆ POWIETRZA

UMIARKOWANA

Gdy jeszcze więcej złych cząstek w powietrzu się znajdzie,
spacery ogranicz, nawet jak ochota Cię najdzie...
Nie wsiadaj na rower, nie biegaj po dworze,
bezpieczniej w domu bawić się możesz.

INDEKS JAKOŚCI POWIETRZA

Jakość powietrza: **DOSTATEC**

Unikaj spacerów to niebezpiec

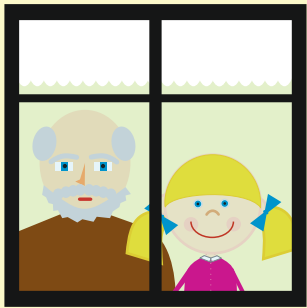
JAKOŚĆ POWIETRZA

DOSTATECZNA i zła

A co, gdy jakość powietrza będzie bardzo zła?
Zwłaszcza jak do tego wmiesza się mgła!
Wtedy sytuację mamy poważną!
Z domu nie wychodź!
Chyba że sprawę masz bardzo ważną!

JAKOŚĆ POWIETRZA

**BARDZO
ZŁA**

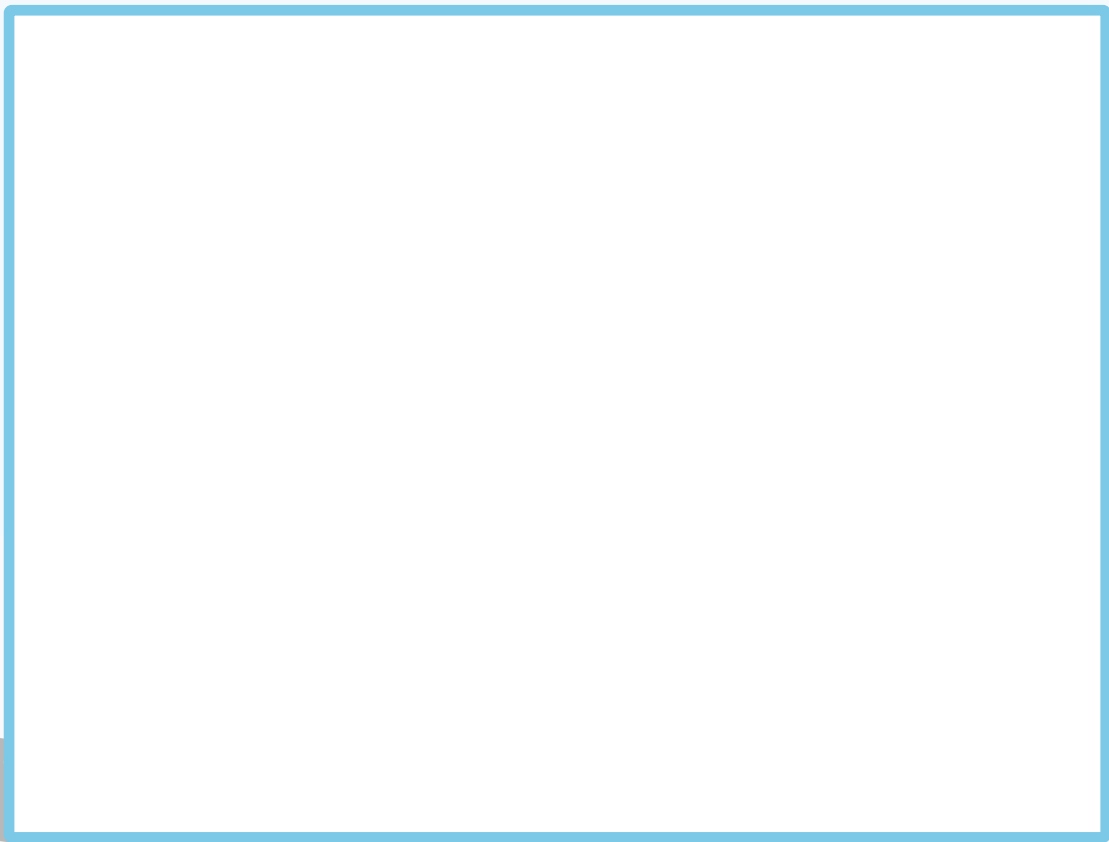
Widzisz czytelniku, że to nie błahostka!
Brudne powietrze to problem, psia kostka!
Nie można w ogóle bawić się na dworze,
W domu tylko siedzieć przy telewizorze.

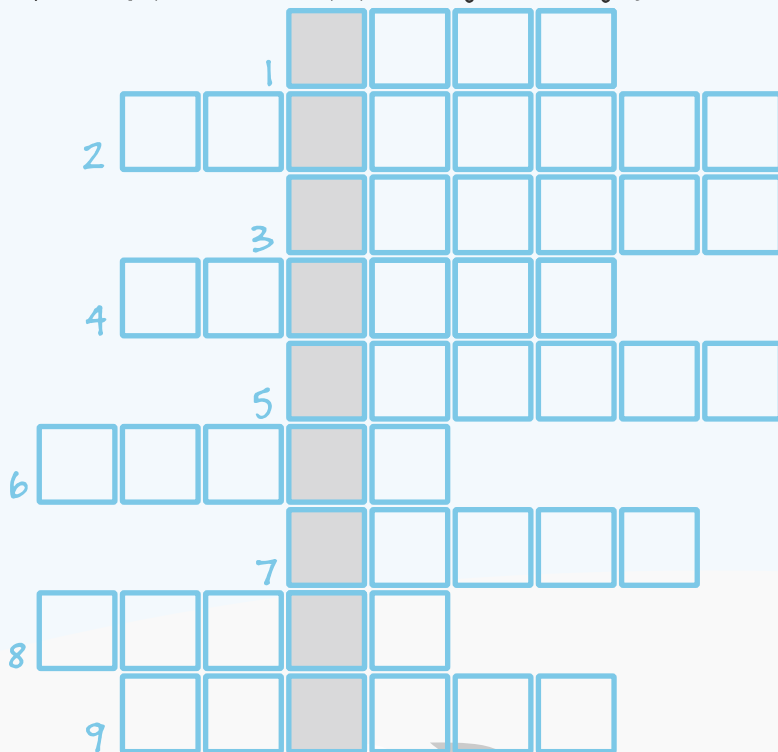

Zastanów się teraz, co zrobić się da,
by czyste powietrze wróciło raz, dwa!
By wyjść można było na spacer bezpiecznie
i zdrowo oddychać czystym powietrzem.

Narysuj, co można zrobić, aby powietrze było czystsze!

Rozwiąż krzyżówkę (o pomoc możesz poprosić kogoś starszego!)

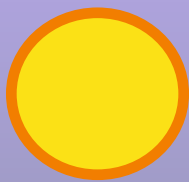
1. Wymień stary, na bardziej ekologiczny!
2. Powinna być dla nas tak samo ważna, jak ta od pogody!
3. Jest czarny i palimy nim w piecu.
4. Pamiętaj! Nigdy nie wolno ich spalać!
5. Niska _____ to zanieczyszczenia z naszych kominów i samochodów!
6. Gdy wieje, powietrze powinno być czyste!
7. Pojazd który nie zanieczyszcza powietrza, mogą nim kierować dzieci
8. Z komina usuwa ją kominiarz!
9. Można nim palić, ale tylko gdy jest dobrze wysuszone!

Gdy mróz ścisnie i w piecach palimy,
powietrze najgorsze jest z całej zimy.
Bo wiatru nie ma, więc dym się snuje,
szybko powietrze nasze zatruje.
Może do tego mgła się pojawić,
i smog gotowy życia pozbawić.

Za to gdy odwilż, cieplej na świecie,
mniej zanieczyszczeń w powietrze leci.
Również gdy wietrznie, to znana sprawa,
jakość powietrza nam się poprawia.
A jak do tego deszcz z nieba lunie,
zanieczyszczenia szybko usunie.

Kiedy jest upał, na drogach tłok,
fotochemiczny grozi nam smog!
Ze spalin z aut, w letnie miesiące
tworzy się ozon, gdy świeci słońce.
Gaz niebezpieczny, gdy nas zaskoczy,
to w gardle dusi i pieką oczy.

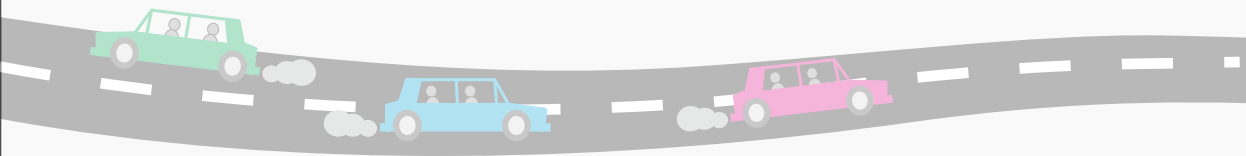
JAK SPRAWDZIĆ JAKOŚĆ POWIETRZA?

O JAKOŚCI POWIETRZA, KTÓRYM ODDYCHAMY, DECYDUJĄ ZAWARTE W NIM ZANIECZYSZCZENIA. MOGĄ TO BYĆ SZKODLIWE GAZY, DROBNE KROPELKI CIECZY, CZY MIKROSKOPIJNY PYŁ UNOSZĄCY SIĘ W POWIETRZU. POZIOM ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA WYNIKA Z WIELKOŚCI EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO ATMOSFERY ORAZ WARUNKÓW METEOROLOGICZNYCH. ISTOTNY JEST TAKŻE WPŁYW ZANIECZYSZCZEŃ DOCIERAJĄCYCH Z OBSZARÓW SĄSIEDNICH ORAZ PRZEMIAN FIZYKOCHEMICZNYCH ZACHODZĄCYCH W ATMOSFERZE.

INDEKS JAKOŚCI POWIETRZA TO PROSTY WSKAŹNIK POZWALAJĄCY OCENIĆ JAKOŚĆ POWIETRZA. WYZNACZA SIĘ GO W OPARCIU O POMIARY LUB PROGNOZY STĘŻEŃ WYBRANYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA: PYŁU ZAWIESZONEGO FRAKCJI PM_{10} I $PM_{2.5}$, OZONU O_3 , DWUTLENKU AZOTU NO_2 , DWUTLENKU SIARKI SO_2 .

W POLSKIM INDEKSIE JAKOŚCI POWIETRZA DLA KAŻDEGO Z TYCH ZANIECZYSZCZEŃ WYZNACZONO SZEŚĆ PRZEDZIAŁÓW STĘŻEŃ. AKTUALNY INDEKS WYZNACZA NAJGORSZA Z KLAS OKREŚLONYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ.

DLA KAŻDEJ Z KLAS INDEKSU OKREŚLONO RÓWNIEŻ MOŻLIWE SKUTKI ZDROWOTNE JAKIE NIESIE DLA LUDZI PRZEBYWANIE W TAKICH WARUNKACH ORAZ PROSTE WSKAZÓWKI, POZWALAJĄCE OGRANICZYĆ NIEKORZYSTNE ODDZIAŁYWANIE ZANIECZYSZCZEŃ NA ORGANIZM.

JAKOŚĆ POWIETRZA BARDZO DOBRA

WARUNKI IDEALNE DO WYJŚCIA NA DWÓR.
ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA NIE STANOWIĄ ZAGROŻENIA.

JAKOŚĆ POWIETRZA DOBRA

WARUNKI DOBRE DO WYJŚCIA NA DWÓR.
ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA MOGĄ STANOWIĆ NIEWIELKIE
ZAGROŻENIE DLA DZIECI, OSÓB STARSZYCH ORAZ CHORYCH.

JAKOŚĆ POWIETRZA UMIARKOWANA

MOŻNA WYCHODZIĆ NA DWÓR, CHOĆ NIE JEST TO WSKAZANE
DLA DZIECI, OSÓB STARSZYCH ORAZ CHORYCH.

JAKOŚĆ POWIETRZA DOSTATECZNA

ZALECA SIĘ OGRANICZENIE AKTYWNOŚCI NA DWORZE. ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA STANOWIĄ ZAGROŻENIE DLA DZIECI, OSÓB STARSZYCH ORAZ CHORYCH. POZOSTAŁE OSOBY POWINNY OGRANICZYĆ PRZEBYWANIE NA DWORZE, ZWŁASZCZA GDY MAJĄ KASZEL LUB PODRAŻNIONE GARDŁO.

JAKOŚĆ POWIETRZA ZŁA

NIE ZALECA SIĘ AKTYWNOŚCI NA ZEWNĄTRZ. DZIECI, OSOBY STARSZE ORAZ CHORZY POWINNI UNIKAĆ PRZEBYWANIA NA DWORZE. POZOSTAŁE OSOBY POWINNY OGRANICZYĆ PRZEBYWANIE NA DWORZE.

JAKOŚĆ POWIETRZA BARDZO ZŁA

WSZELKIE AKTYWNOŚCI NA DWORZE SĄ ODRADZANE. DZIECI, OSOBY STARSZE ORAZ CHORZY POWINNI BEZWZGLĘDNIE UNIKAĆ PRZEBYWANIA NA ZEWNĄTRZ. POZOSTALI POWINNI OGRANICZYĆ PRZEBYWANIE NA DWORZE DO MINIMUM.

Tekst i ilustracje

Magdalena Korzyńska-Muskała, Tymoteusz Sawiński

Opracowanie graficzne

Magdalena Korzyńska-Muskała

Książka powstała w ramach projektu "Czy wiesz czym oddychasz?" Kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz czystszej powietrza LIFE-MAPPINGAIR/PL

Projekt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Instrumentu Finansowego LIFE oraz współfinansowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Wydanie II

© Copyright 2024 by Projekt LIFE-MAPPINGAIR/PL, Uniwersytet Wrocławski,
Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego, Zakład Klimatologii i Ochrony Atmosfery

ISBN: 978-83-62673-88-9

Wrocław, wrzesień 2024

Nakład 1000 egz.

POZNAJ CIE NASZ PROJEKT!

Sprawdź aktualną jakość powietrza na naszej stronie:

<https://airquality.uni.wroc.pl/>

We Wrocławiu i okolicach mamy 27 stanowisk pomiarowych
a w Bydgoszczy i okolicach 16

Sprawdź prognozy jakości powietrza na naszej stronie:

<https://prognozy.uni.wroc.pl/>

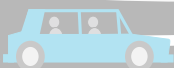
Codziennie aktualizowane prognozy indeksu jakości powietrza
oraz stężeń wybranych zanieczyszczeń dla całej Polski.

Nasza platforma edukacyjna

<https://mooc-life.e-science.pl/>

Strona internetowa Projektu

<https://mappingair.meteo.uni.wroc.pl/>

Projekt LIFE-MAPPINGAIR/PL
Zakład Klimatologii i Ochrony Atmosfery
ul. Kosiby 8
51-621 Wrocław
Telefony:
71 348 54 41
71 372 94 97
e-mail: mappingair@uwr.edu.pl
Znajdź nas na:

ISBN: 978-83-62673-88-9

